

aligned with the specific needs of cadets and the military education system, will lead to a more effective, flexible, and dynamic approach to language training that ensures cadets are well-prepared to engage in global and intercultural communication within their military careers.

Keywords: *information and communication technologies; teaching strategies; educational process; higher*

military educational institutions; foreign (English) language; cadets of non-linguistic specialties; experiment; self-educational activities.

*Одержано редакцією 28.03.2025
Прийнято до публікації 14.04.2025*

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-2-70-80>

 <https://orcid.org/0000-0002-4506-8020>

МЕДВІДЬ Михайло

доктор економічних наук, професор,
професор катедри технологічної і професійної освіти,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка,
e-mail: medvidmm@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0001-9520-787X>

МЕДВІДЬ Юлія

кандидатка педагогічних наук, старша дослідниця,
старша наукова співробітниця науково-організаційного відділу,
Київський інститут Національної гвардії України,
e-mail: medvidj84@ukr.net

 <https://orcid.org/0009-0004-4238-7589>

СОВІНСЬКИЙ Сергій

аспірант катедри технологічної і професійної освіти,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка,
e-mail: sovinskij@gmail.com

 <https://orcid.org/0009-0006-6437-197X>

СУСЛОВ Роман

аспірант катедри технологічної і професійної освіти,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка,
e-mail: romanuslov78@icloud.com

 <https://orcid.org/0009-0004-2261-7906>

НИКОНЕНКО Андрій

аспірант катедри технологічної і професійної освіти,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка,
e-mail: ukraine.kiev1@gmail.com

 <https://orcid.org/0000-0002-3754-1623>

ПАШИНСЬКИЙ Андрій

аспірант катедри технологічної і професійної освіти,
Глухівський національний університет імені Олександра Довженка,
e-mail: pashinsky82@gmail.com

УДК 378.6:351.743(477)(043.3)(045)

ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ: ЗАКОНОМІРНОСТІ ЗМІН ПІДХОДІВ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ

У статті за результатами проведеного дослідження із застосуванням методів наукового дослідження аналізу, синтезу та моделювання

– уточнено сутність компетентності майбутнього офіцера військового формування;

– обґрунтовано необхідність перегляду системи компетентностей майбутніх офіцерів;

– ідентифіковано нові необхідні та раніш визначені компетентності, рівень сформованості яких необхідно переглянути (здатність здійснювати підготовку дорослих; здатність виживати в умовах бойових дій; здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу; здатність застосовувати засоби радіоелектронної боротьби);

– визначено нові підходи у професійній підготовці майбутніх офіцерів військових формувань

(навчання майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності; вивчення досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його впровадження в освітній процес; опанування сучасних технологій (штучний інтелект, безпілотні літальні апарати, засоби РЕБ тощо));

– виявлено закономірності змін підходів у професійній підготовці майбутніх офіцерів (здійснюється разом з розвитком науково-технічного прогресу; зміст професійної підготовки наближається до змісту бойових умов; уніфікація стандартів в умовах міжнародного партнерства та взаємодії при сумісному виконанні службово-бойових завдань; освіта стає персоналізованою, мобільною, безперервною).

Подальшого розвитку набула змістово-функціональна компетентнісно зорієнтована

модель професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань.

Ключові слова: компетентності; майбутні офіцери; курсанти; військові формування; Національна гвардія України; освітній процес; професійна підготовка; вищий військовий навчальний заклад; бойовий досвід; закономірності; модель; *Steel Beasts Pro*; технології.

Постановка проблеми. Зовнішнє середовище зазнає суттєвих трансформацій, що безпосередньо впливають на зміст підготовки військових фахівців. Серед ключових змін, що актуалізують необхідність перегляду системи компетентностей майбутніх офіцерів військових формувань, можна виділити такі:

1. Збройна агресія та гібридна війна – вимагає від офіцерів здатності діяти в умовах бойових дій, динамічної зміни обстановки, психологічного тиску та інформаційних атак (Medvid et al., 2024).

2. Інтеграція в євроатлантичний безпечний простір. Адаптація до стандартів НАТО передбачає розвиток нових управлінських та мовних компетентностей (Medvid, Zvieriev, 2017).

3. Цифровізація та кіберзагрози. Широке впровадження цифрових технологій у військову справу вимагає високого рівня цифрової грамотності, навичок кіберзахисту та роботи з інформаційними системами (Medvid et al., 2024).

4. Соціальні та культурні трансформації. Зміни у сприйнятті ролі армії, соціальних очікуваннях, гендерна рівність у військах – усе це формує нові вимоги до етичних, комунікативних та психологічних компетентностей офіцера (Медвідь, Медвідь, Мусевич, 2022).

5. Необхідність оперативного прийняття рішень у кризових ситуаціях – вимагає розвитку у майбутніх офіцерів військових формувань критичного мислення, стресостійкості та здатності швидко адаптуватися до нових умов (Medvid et al., 2024).

Під час війни зростає усвідомлення цінності кожного солдата, цивільної людини. Командир не лише здійснює управління, а й відповідає за життя підлеглих. Зазначені чинники вимагають системного перегляду підходів до підготовки майбутніх офіцерів і розвитку компетентнісно орієнтованої моделі навчання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вирішенню зазначеної практичної проблеми присвячено багато праць, які доцільно кластеризувати за напрямками:

Визначення компетентностей. Багато досліджень акцентують увагу на необхідності чіткого визначення компетентностей, які повинні бути сформовані у май-

бутніх офіцерів. Це можуть бути як професійні, так і особистісні компетентності, такі як лідерство (О. Бойко (Бойко, 2015), Н. Зарічанська, О. Поп, Ю. Колядич (Зарічанська, Поп, Колядич, 2024), М. Ктіторов, А. Пугач (Ктіторов, Пугач, 2024)), комунікація (І. Лисичкіна, О. Лисичкіна (Лисичкіна, Лисичкіна, 2022), В. Посмітна (Посмітна, 2024)), критичне мислення (І. Ковальчук (Ковальчук, 2018)) тощо.

Кадрове забезпечення. Дослідження підкреслюють важливість кадрового забезпечення, яке включає підбір, підготовку та розвиток викладацького складу, здатного ефективно навчати майбутніх офіцерів (В. Криворучко, А. Курбатов, М. Гавришук, М. Семенов (Медвідь ті ін., 2023а), І. Радомський (Радомський, 2024)). Якісний кадровий склад є запорукою успішної реалізації освітніх програм та програм навчальних дисциплін (М. Ктіторов (Медвідь, Медвідь, Ктіторов, 2023)).

Методи навчання. В публікаціях часто розглядають різноманітні методи та підходи до навчання, які сприяють формуванню компетентностей майбутніх офіцерів військових формувань (Н. Зарічанська, О. Поп, Ю. Колядич (Зарічанська, Поп, Колядич, 2024), О. Павленко, С. Заболотний, О. Заболотна, Н. Потапчук, І. Ковальська (Павленко та ін., 2024)).

Це можуть бути інтерактивні методи (В. Аніщенко, Н. Разумейко (Аніщенко, Разумейко, 2022), Н. Івасів, М. Козяр (Івасів, Козяр, 2020), М. Короткіх, Ю. Лісніченко (Короткіх, Лісніченко, 2022), В. Романюк, А. Лещенко (Романюк, Лещенко, 2023)), кейс-методи (В. Курок, Г. Луценко, В. Зінченко (Курок, Луценко, Зінченко, 2024), А. Плаксін (Плаксін, 2023)), а також використання технологій у навчальному процесі (В. Райко, М. Мацишин, В. Мірошніченко (Райко, Мацишин, Мірошніченко, 2022), О. Шагова (Шагова, 2022)).

Практична підготовка. Важливим аспектом є акцент на практичній підготовці, яка дозволяє майбутнім офіцерам застосувати теоретичні знання на практиці. Дослідження показують, що практичний досвід значно підвищує ефективність навчання (Р. Кізян та С. Совінський (Кізян, Совінський, 2025)).

Результати аналізу останніх досліджень та публікацій дають підстави стверджувати, що формування компетентностей майбутніх офіцерів військових формувань є складним і багатогранним процесом, який вимагає комплексного підходу та постійного вдосконалення змісту освітніх програм та програм навчальних дисциплін (у тому числі за працями М. Ктіорова (Медвідь, Медвідь, Ктіторов, 2023), А. Плаксіна,

В. Дем'янишина, В. Власюка, А. Нетребенка (Медвідь та ін., 2025)). В проаналізованих дослідженнях не згадується про необхідність перегляду системи компетентностей майбутніх офіцерів військових формувань, але ідентифікуються нові. Це в свою чергу потребує перегляду підходів до підготовки майбутніх офіцерів і розвитку компетентнісно орієнтованої моделі навчання.

Мета дослідження полягає у обґрунтованні необхідності перегляду системи компетентностей майбутніх офіцерів та виявленні закономірностей змін підходів професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань.

Виклад основного матеріалу дослідження. В пункті 13 частини першої статті 1 Закону України «Про вищу освіту» зазначено, що «компетентність – здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей» (Закон Про вищу освіту, 2014). Відповідно компетентність майбутнього офіцера військового формування – його якість провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації, умінь та навичок у його застосуванні, способів мислення та поглядів щодо прийняття рішень для виконання службово-бойових завдань, враховуючи, що найбільшою цінністю є життя людини.

На підставі результатів аналізу вивчення та впровадження бойового досвіду в освітній процес до нових необхідних та раніш визначених компетентностей майбутніх офіцерів військових формувань, рівень сформованості яких необхідно переглянути, слід віднести:

- здатність здійснювати підготовку дорослих;
- здатність виживати в умовах бойових дій;
- здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу;
- здатність застосовувати засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ).

Здатність здійснювати підготовку дорослих. Враховуючи демографічну ситуацію в державі (Medvid, Komisarov, Merdova, 2018), новими умовами середовища діяльності майбутніх офіцерів стало збільшення середнього віку підлеглого особового складу, який часто перевищує вік випускника вищого військового навчального закладу. Це призводить до виникнення проблем у підготовці підлеглого особового складу. У Рекомендаціях ЮНЕСКО 1976 р. зазначалося, що «підготовка до навчання

дорослих повинна передбачати знання з теорії освіти дорослих» (UNESCO, 1976).

Здатність виживання в умовах бойових дій. Нормативно-правовими актами визначено, що загальна відповідальність за збереження життя військовослужбовців та організацію медичного забезпечення військ (сил) покладається на командувачів (командирів) всіх рівнів військового управління. Враховуючи те, що медична евакуація є важливою складовою лікувально-евакуаційних заходів в системі медичного забезпечення військового формування, загальна відповідальність за розшук, збір, винос (вивіз) поранених з поля бою та проведеної передової медичної евакуації покладається на командирів військових підрозділів, військових частин (з'єднань), як головних дійових осіб, від волі та рішень яких залежить розвиток подій на полі бою (Zahovskiy, Livinskiy, 2024). Зазвичай пораненому військовослужбовцю необхідна термінова медична допомога вже у ході бою і дуже важливо, щоб він отримав цю допомогу у найкоротшій термін, бо час працює проти нього починаючи з моменту поранення. З цього часу починає діяти правило так званої «золотої години», яке є ключовим поняттям у сучасній тактичній медицині. Тобто між пораненням та отриманням кваліфікованої медичної допомоги у медичному пункті є 60 хвилин. Якщо допомога буде надана протягом першої години після поранення, то ймовірність врятувати життя постраждалого зростає до 90%. Затримка у наданні медичної допомоги на дві години стрімко зменшує відсоток врятованих після поранення до 10% (Золота година, 2025).

Здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу. Стандартами, за якими майбутнім офіцерам присвоюється кваліфікація офіцера тактичного рівня, передбачено, що об'єктом предметної області професійної підготовки є експлуатація і бойове застосування озброєння та військової техніки, а також формування таких компетентностей як «здатність застосовувати штатне озброєння та військову техніку підрозділу» та «здатність визначати (ідентифікувати) та описувати зразки озброєння та військової техніки армій держав-членів НАТО і противника на основі знань їх основних технічних характеристик і розуміння способів їх дій» (Стандарт ВО 253 «Військове управління», 2019). Проте, за результатами аналізу досвіду ведення бойових дій, виявлені постійні зміни в забезпеченні озброєнням підрозділів як противника так і військових формувань України, що впливає у цілому на формування зазначених здатностей у май-

бутніх офіцерів, на їх готовність до ведення бойових дій. Це є також практичною проблемою професійної підготовки (Медвідь та ін., 2023b).

Здатність застосовувати засоби РЕБ. Зростаюча увага зарубіжних військових відомств та інших силових структур до питань захисту від безпілотних літальних апаратів, обумовлене їх широким поширенням, постійним вдосконаленням технологій створення і застосування, можливістю їх використання потенційним противником, терористичними і екстремістськими організаціями, істотно підвищують роль комплексів і засобів безпілотних літальних апаратів. Удосконалення методів і технічних засобів боротьби з безпілотними літальними апаратами в найближчій і довгостроковій перспективі залишиться одним з найважливіших напрямків підвищення ефективності систем протиповітряної оборони збройних сил різних держав, в тому числі і військових формувань України (Ярош, Гур'єв, 2022).

Концепцією трансформації системи військової освіти, затвердженою постановою Кабінету Міністрів України від 15.12.1997 № 1410 (зі змінами в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2022 № 1490) (Концепція трансформації ВО, 2022), визначено, що здобуття тактичного рівня військової освіти здійснюється курсантами за освітніми програмами відповідних спеціальностей з одночасним опануванням освітніх програм професійної військової освіти базового (L-1A) та фахового (L-1B) курсів тактичного рівня. На базовому курсі тактичного рівня професійної військової освіти (L-1A) здійснюється загальновійськова підготовка (ОП Базовий курс тактичного рівня, 2024). Перелік освітніх компонент ОП професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1A» у версії 2024 року зазнав змін у порівнянні з версією 2022 року: вилучено освітню компоненту «Морально-психологічне забезпечення підготовки та застосування військових формувань», добавлено – «Основи організації та ведення боротьби в електромагнітному середовищі та кіберпросторі», «Основи застосування безпілотних систем тактичного класу»; збільшено мінімальний обсяг освітньої компоненти «Бойова система виживання воїнів (у тому числі тактична медицина)» від 2 до 3 кредитів ЄКТС тощо.

Закономірності змін – це фундаментальні принципи, що регулюють взаємозв'язки між об'єктами, явищами та процесами у світі. Вони відображають повторюваність та стабільність у процесах, дозволяючи передбачати та моделювати зміни. Зако-

номірність зв'язку між соціальними процесами та освітніми процесами – соціальний розвиток суспільства має вплив на освітній процес, і навпаки.

Основним недоліком застосування традиційних підходів формування компетентностей майбутніх офіцерів військового формування є відсутність системного оцінювання реальної готовності до дій у бойових умовах. Новими підходами у підготовці є:

1) навчання майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності;

2) вивчення досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його впровадження в освітній процес;

3) опанування сучасних технологій (штучний інтелект, безпілотні літальні апарати (БПЛА), засоби РЕБ тощо).

Навчання майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності – створення спеціально організованого навчального середовища, де курсанти не лише навчаються формувати вірні відповіді, а й приймати рішення в умовах для яких немає чітких інструкцій або ситуація постійно змінюється. Наприклад, на сьогодні в Україні для підготовки військовослужбовців активно використовується Steel Beasts. Це дозволяє ефективно тренувати офіцерів і сержантів у сфері військового управління. За допомогою цього симулятора командир може:

– розробити завдання для свого підрозділу, вказавши точну кількість військовослужбовців і техніки, залученої для виконання бойового завдання;

– вказати число живої сили та техніки противника, позначити їхні позиції;

– вказати для свого підрозділу маршрут наступу й спостерігати за діями противника;

– відтворити через програму безліч варіантів виконання операції, визначити який з них був найефективніший, і саме його застосувати на практиці.

З навчальною метою Steel Beasts використовують військові формування Австралії, Австрії, Канади, Чилі, Данії, Канади, Чилі, Фінляндії, Нідерландів, США та інших країн (Steel Beasts Pro, 2024). Київський інститут Національної гвардії України в професійній підготовці майбутніх офіцерів застосовує згаданий програмний продукт (Імітація бою, 2025).

Звертаючи увагу на необхідність застосування підходу «навчати майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності» доцільно переглянути зміст постанови Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 497 «Про атестацію здобувачів ступеня фахової освіти та ступенів вищої освіти на

першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного кваліфікаційного іспиту» (Про атестацію здобувачів фахової освіти, 2021), а саме вилучити з неї спеціальності підготовки майбутніх офіцерів на першому (бакалаврському) рівні, а на атестацію вносити комплексний екзамен з декількох основних освітніх компонентів з використанням Steel Beasts.

Вивчення досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його впровадження в освітній процес – дане питання розкрито у наукових працях (Медвідь ті ін., 2023а; Медвідь, Медвідь, Ктіторов, 2023), а саме визначено відповідну методику та педагогічні умови.

Опанування сучасних технологій (штучний інтелект, БПЛА, засоби РЕБ тощо). Якщо безпілотні літальні апарати та засоби РЕБ уже вивчаються у вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ) шляхом реалізації окремих освітніх компонентів, то напрями застосування штучного інтелекту в освітньому процесі слід розглянути. Штучний інтелект – це інструмент, що розширює можливості підготовки. Його інтеграція в освітній процес дозволяє зробити підготовку більш гнучкою, ефективною і наближеною до реалій сучасного бойового простору. Зі постійним розвитком штучного інтелекту, його інтеграцію в систему слід проводити обережно, щоб максимізувати його переваги, одночасно пом'якшуючи його ризики. До основних напрямів застосування штучного інтелекту в освітньому процесі відносимо:

1. Інтелектуальні тренажери та симулятори бойових умов – використання віртуальної реальності та систем штучного інтелекту для відтворення реалістичних бойових сценаріїв, що дає можливість діяти курсантам в умовах невизначеності та високого стресу (зокрема в Київському інституті Національної гвардії України при використанні програмного продукту Steel Beasts залучають штучний інтелект з метою його використання для формування і реалізації рішень зі сторони противника за сценаріями імітації бою).

2. Адаптивне навчання – платформи штучного інтелекту можуть аналізувати прогрес кожного майбутнього офіцера (сильні й слабкі сторони) та надавати їм індивідуальні навчальні матеріали (рекомендуючи повторення матеріалу чи виконати додаткові завдання), підлаштовуючи подання матеріалу до темпу сприйняття (наприклад, система може підлаштовувати складність симуляцій бою залежно від навичок курсанта).

3. Мовна та комунікативна підготовка – застосування чат-ботів та мовних тренажерів з підтримкою штучного інтелекту доцільно застосовувати для вдосконалення знань іноземних мов (Лебошина, Черкашина, Харатян, 2024).

Отже, перевагами впровадження штучного інтелекту в освітній процес ВВНЗ: персоналізація освітнього процесу, підвищення мотивації через ігрові та реалістичні сценарії, оптимізація часу викладача за рахунок автоматизованого тестування та зворотного зв'язку.

Закономірності змін підходів у професійній підготовці майбутніх офіцерів військових формувань проявляється у постійному пристосуванні системи військової освіти до нових викликів, технологій, типів війн і потреб військових формувань. Основними такими закономірностями є:

– зростання ролі soft skills у поєднанні з технічними знаннями;

– оновлення змісту освітніх програм здійснюється разом з розвитком науково-технічного прогресу;

– зміст професійної підготовки наближається до змісту бойових умов;

– уніфікація стандартів в умовах міжнародного партнерства та взаємодії при сумісному виконанні службово-бойових завдань;

– освіта стає персоналізованою, мобільною, безперервною.

Змістово-функціональна компетентнісно орієнтована модель професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань – це модель, яка поєднує структурні елементи змісту військової освіти та функції підготовки, орієнтуючись на формування компетентностей майбутніх офіцерів.

Блоками запропонованої нами моделі (рис.) є: методологічно-цільовий, організаційно-змістовий та результативний.

Методологічний цільовий блок містить:

– переглянуту систему компетентностей майбутніх офіцерів;

– визначені нові підходи у професійній підготовці майбутніх офіцерів військових формувань;

– виявлені закономірності змін підходів у професійній підготовці майбутніх офіцерів.

Організаційно-змістовий блок містить складники забезпечення змісту освіти за основними функціями підготовки. Основними функціями в такій моделі є:

– освітня функція – засвоєння теоретичних знань;

- виховна функція - формування патріотизму, моральної стійкості;
- практична функція - застосування знань у змодельованих або реальних ситуаціях;
- комунікативна функція - навчання ефективній взаємодії в підрозділі;
- інноваційна функція - адаптація до змін і нових технологій.

- Результативний блок містить очікувані результати професійної підготовки. До них відносимо:
- високий рівень бойової готовності;
 - гнучкість та ініціативність у прийнятті рішень;
 - стійкість до стресу та морально-етична надійність;
 - відповідність до міжнародних стандартів офіцерської підготовки.

Методологічно-цільовий блок	Нові необхідні та раніш визначені компетентності, рівень сформованості яких необхідно переглянути	Нові підходи у професійній підготовці	Закономірності змін підходів у професійній підготовці
	здатність здійснювати підготовку дорослих; здатність виживати в умовах бойових дій; здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу; здатність застосовувати засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ).	навчання майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності; вивчення досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його впровадження в освітній процес; опанування сучасних технологій (штучний інтелект, безпілотні літальні апарати, засоби РЕБ тощо).	зростання ролі soft skills у поєднанні з технічними знаннями; оновлення змісту освітніх програм здійснюється разом з розвитком науково-технічного прогресу; зміст професійної підготовки наближається до змісту бойових умов; уніфікація стандартів в умовах міжнародного партнерства та взаємодії при сумісному виконанні службово-бойових завдань; освіта стає персоналізованою, мобільною, безперервною.

Організаційно-змістовий блок	Складники забезпечення змісту освіти	кадрове забезпечення	навчально-методичне забезпечення	інформаційне забезпечення	матеріально-технічне забезпечення
	Функції підготовки				
	освітня функція	викладачі з досвідом освітньої діяльності із дорослими	програми з андрагогіки, тренінги з навчання дорослих	доступ до освітніх платформ, бібліотек, електронних бібліотек	аудиторії, мультимедійне обладнання, електронні дошки
	виховна функція	наставництво офіцерів з бойовим досвідом	вправи на стресостійкість, мотиваційні тренінги	відеоматеріали з реальних операцій, психологічні платформи	психотренажери, середовища для моделювання екстремальних умов
	практична функція	викладачі та інструктори з бойовим досвідом, оператори РЕБ	кейси, тактичні вправи, курси з виживання, підготовка до бойових умов, бойове злагодження	відеоінструкції, AR-сценарії бою, симуляції використання озброєння, бази даних з бойових операцій, відеоаналіз реальних подій	використання тренажерів, симуляцій та віртуального навчання, стрільбища, макети РЕБ, симулятори виживання
	комунікативна функція	викладачі з досвідом міжвідомчої та міжнародної комунікації	курси управлінської комунікації та тактичного командування	військові CRM-системи, міжмережеві канали зв'язку	засоби шифрованого зв'язку, інтерактивні столи для групової роботи
інноваційна функція	інженери РЕБ, спеціалісти з цифрової трансформації у військовому формуванні	використання інноваційних тактик у симуляціях	аналітичні системи для управління озброєнням, цифрові карти, ситуаційні центри	сервери, лабораторії РЕБ, спеціалізовані ПЗ, симулятори з РЕБ	

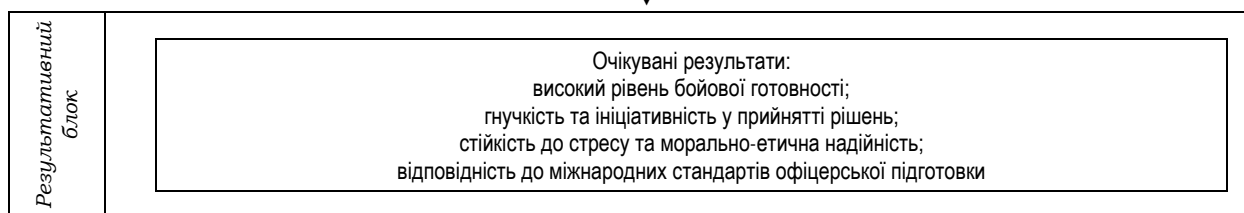

Рис. 1. Змістово-функціональна компетентнісно орієнтована модель професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань

Висновки і перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження, застосовуючи методи наукового дослідження аналіз, синтез та моделювання отримано такі наукові результати:

- уточнено сутність компетентності майбутнього офіцера військового формування;
- обґрунтовано необхідність перегляду системи компетентностей майбутніх офіцерів;

- ідентифіковано нові необхідні та раніш визначені компетентності, рівень сформованості яких необхідно переглянути (здатність здійснювати підготовку дорослих; здатність виживати в умовах бойових дій; здатність застосовувати штатне озброєння підрозділу; здатність застосовувати засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ));

- визначено нові підходи у професійній підготовці майбутніх офіцерів військових формувань (навчання майбутніх офіцерів діяти в умовах невизначеності; вивчення досвіду практичної діяльності (бойового досвіду) та його впровадження в освітній процес; опанування сучасних технологій (штучний інтелект, БПЛА, засоби РЕБ тощо));

- виявлено закономірності змін підходів у професійній підготовці майбутніх офіцерів (здійснюється разом з розвитком науково-технічного прогресу; зміст професійної підготовки наближається до змісту бойових умов; уніфікація стандартів в умовах міжнародного партнерства та взаємодії при сумісному виконанні службово-бойових завдань; освіта стає персоналізованою, мобільною, безперервною);

- набула подальшого розвитку змістово-функціональна компетентнісно орієнтована модель професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань.

Подальші дослідження будуть присвячені експериментальній перевірці реалізації змістово-функціональної компетентнісно орієнтованої моделі професійної підготовки майбутніх офіцерів військових формувань.

Список бібліографічних посилань

- Аніщенко, Разумейко, 2022 – Аніщенко, В., Разумейко, Н. (2022). Формування професійної компетентності офіцерів сектору безпеки та оборони України на основі використання інтерактивних методів навчання, *Вісник Національного університету "Чернігівський колегіум" імені Т. Г. Шевченка. Серія: Педагогічні науки*, 18: 98–103.
- Бойко, 2015 – Бойко, О.В. (2015). Трансформаційне лідерство як концептуальна основа формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів Збройних Сил України. *Військова освіта*, 2: 32–40.
- Закон Про вищу освіту, 2014 – Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://surl.li/qkwjxl>.
- Зарічанська, Поп, Колядич, 2024 – Зарічанська, Н.В., Поп, О.Ю., Колядич, Ю.В. (2024). Основні методологічні підходи в формуванні лідерської компетентності майбутніх офіцерів збройних сил України. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*, 74: 167–176.
- Золота година, 2025 – «Золота година» пораненого солдата (2025). Новини ветеранів зі всієї України. URL: <https://surl.li/lsmgaw>.
- Івасів, Козяр, 2020 – Івасів, Н., Козяр, М. (2020). Застосування інтерактивних методів навчання у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності майбутніх офіцерів. *Імідж сучасного педагога*, 3: 36–39.
- Імітація бою, 2025 – Імітація бою: як працює симулятор Steel Beasts. *Facebook*. URL: <https://surl.li/vixsiz>.
- Кізян, Совінський, 2025 – Кізян, Р.В., Совінський, С.Є. (2025). Формування професійних компетентностей майбутніх офіцерів НГУ під час проведення комплексних польових занять. *Проблеми правоохоронної та освітньої діяльності*, 1: 59–69. Doi: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.59-69>.
- Ковальчук, 2018 – Ковальчук, І.С. (2018). Використання технологій критичного мислення у формуванні професійно-комунікативної компетентності майбутніх офіцерів у процесі вивчення гуманітарних дисциплін у вищих військових навчальних закладах. *Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]. Педагогічні науки*, 81(2): 139–142.
- Концепція трансформації ВО, 2022 – Концепція трансформації системи військової освіти: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 1997 р. № 1410 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2022 р. № 1490). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-%D0%BF#Text>.
- Короткіх, Лісніченко, 2022 – Короткіх, М.А., Лісніченко, Ю.М. (2022). Інтерактивні методи як засіб формування професійної компетентності майбутніх офіцерів. *Інноваційна педагогіка*, 54(2): 163–166.
- Ктігоров, Пугач, 2024 – Ктігоров, М.О., Пугач, А.В. (2024). Формування лідерської компетентності майбутніх офіцерів нгу в контексті нової парадигми військової освіти. *Проблеми правоохоронної та*

- освітньої діяльності, 1: 37–45. URL: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2024.37-45>
- Курок, Луценко, Зінченко, 2024 – Курок, В.П., Луценко, Г.В., Зінченко, В.П. (2024). Застосування кейс-методу в процесі формування готовності майбутніх офіцерів Національної гвардії України до виконання службово-бойових завдань. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*, 3: 10–17.
- Лебошина, Черкашина, Харатян, 2024 – Лебошина, Н., Черкашина, Ю., Харатян, Е. (2024). Імплементція технологій штучного інтелекту (Chat GPT) в систему підготовки військових спеціалістів. *Сучасні дослідження з іноземної філології*, 2: 351–359.
- Лисичкіна, Лисичкіна, 2022 – Лисичкіна, І.О., Лисичкіна, О.О. (2022). Сучасний військовий соціолект як проблема міжкультурної комунікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Філологія*, 56: 272–274.
- Медвідь та ін., 2023b – Медвідь, М.М., Бірюков, О.І., Ніконенко, А.М., Задорожний, К.А., Повар, О.В., Магмет, Т.М. (2023). Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов формування у майбутніх офіцерів здатності до застосування штатного озброєння підрозділу. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*, 2: 39–48.
- Медвідь та ін., 2025 – Медвідь, М.М., Плаксін, А.А., Дем'янишин, В.М., Власюк, В.В., Нетребенко, А.О. (2025). Методика перегляду змісту освітньої програми вищого військового навчального закладу. *Проблеми правоохоронної та освітньої діяльності*, 1. С. 48–58. Doi: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.48-58>.
- Медвідь та ін., 2023a – Медвідь, М.М., Криворучко, В.О., Курбатов, А.А., Гавришук, М.М., Ніконенко, А.М., Семенов М.В. (2023). Вивчення та впровадження бойового досвіду як передумова формування готовності майбутніх офіцерів до службово-бойової діяльності. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*, 4: 66–74. URL: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74>
- Медвідь, Медвідь, Кітитор, 2023 – Медвідь, М.М., Медвідь, Ю.І., Кітитор, М.О. (2023). Система внутрішнього забезпечення якості вищого військового навчального закладу: особливості, умови розвитку: монографія / за заг. ред. проф. М.М. Медвідя. Київ. 107 с. URL: <https://surl.cc/tcdpcta>
- Медвідь, Медвідь, Мусевич, 2022 – Медвідь, М.М., Медвідь, Ю.І., Мусевич, Р.Ю. (2022). Теоретичні основи реалізації політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у військових формуваннях. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*, 1: 16–23. URL: <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2022.16-23>
- ОП Базовий курс тактичного рівня, 2024 – Освітня програма професійної військової освіти «Базовий курс тактичного рівня L-1A»: військова навчально-методична публікація начальникам (викладачам, інструкторам) ВВНЗ (ВНП ЗВО) ЗС України з організації та проведення базового курсу тактичного рівня L-1A від 06.2024 ВП 7-00(341)345.61. Центральне управління військової освіти Генерального штабу Збройних Сил України. 139 с.
- Павленко та ін., 2024 – Павленко, О., Заболотний, С., Заболотна, О., Потапчук, Н., Ковальська, І. (2024). Інноваційні підходи до формування управлінської компетентності майбутніх офіцерів у вищих військових навчальних закладах України. *Освітологічний дискурс*, 4: 53–63.
- Плаксін, 2023 – Плаксін, А.А. (2023). Використання кейс-технологій під час викладання дисциплін військово-професійного спрямування у підготовці майбутніх офіцерів Національної гвардії України. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*, 1: 29–33.
- Посмітна, 2024 – Посмітна, В.В. (2024). Упровадження комунікативної стратегії взаємодії між учасниками військового дискурсу в контексті стратегічних комунікацій. *Наукові записки [Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Філологічні науки*, 2: 291–297.
- Про атестацію здобувачів фахової освіти, 2021 – Про атестацію здобувачів ступеня фахової освіти та ступенів вищої освіти на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях у формі єдиного кваліфікаційного іспиту: постанова Кабінету Міністрів України від 19.05.2021 № 497. URL: <https://surl.li/edwqet>.
- Радомський, 2024 – Радомський, І.П. (2024). Професійний розвиток науково-педагогічних працівників вищих військових навчальних закладів в сучасних реаліях. *Суспільство та національні інтереси*, 8: 341–349.
- Райко, Мацишин, Мірошніченко, 2022 – Райко, В., Мацишин, М., Мірошніченко, В. (2022). Використання тренінгових технологій для формування професійної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників. *Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: Педагогічні науки*, 2: 461–473.
- Романюк, Лещенко, 2023 – Романюк, В.А., Лещенко, А.В. (2023). Інтерактивні методи навчання у формуванні професійної іншомовної комунікативної компетентності майбутніх офіцерів Національної гвардії України в умовах воєнного стану. *Науковий вісник Київського інституту Національної гвардії України*, 1: 34–41.
- Стандарт ВО 253 «Військове управління», 2019 – Стандарт вищої освіти за спеціальністю 253 «Військове управління (за видами збройних сил)» для другого (магістерського) рівня вищої освіти: затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 24.05.2019 № 724. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/646/64663/5cee7555bc33d723181570.pdf>.
- Шагова, 2022 – Шагова, О.Ю. (2022). STEM-технології як основа реалізації компетентнісного підходу при підготовці офіцерських кадрів. *Інноваційна педагогіка*, 45: 231–234.
- Ярош, Гур'єв, 2022 – Ярош, С.П., Гур'єв, Д.О. (2022). Впровадження специфічних способів і засобів протидії безпілотним літальним апаратам в угрупованні зенітних ракетних військ. *Наука і техніка Повітряних Сил Збройних Сил України*, 2(47): 48–61. Doi: <https://doi.org/10.30748/nitps.2022.47.0531>
- Medvid et al., 2024 – Medvid, M.M., Storoska, M., Kurbatov, A.A., Medvid, Yu.I., Bunechko, A.M. (2024). Enhancing combat readiness via evidence-based pedagogical innovations in National Guard of Ukraine officer training. *Educational Dimension*, 11: 116–128. URL: <https://doi.org/10.55056/ed.803>
- Medvid, Komisarov, Merdova, 2018 – Medvid, M., Komisarov, O., Merdova, O. (2018). Review of the tasks of formation and progress of human resources in the sustainable development strategy of Ukraine in the light of central place theory. *Baltic Journal of Economic Studies*, 4/2: 134–140. Doi: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-2-134-140>.
- Medvid, Zvieriev, 2017 – Medvid, M., Zvieriev, M. (2017). Possibilities to Provide Development of Social Benefits of Military and Nuclear Security. *Perspectives*, 2: 28–40.
- Steel Beasts Pro, 2024 – Steel Beasts Pro: гейміфікація у навчанні для військових (2024). *Борівітер*. URL: <https://surl.lu/xantms>.
- UNESCO, 1976 – UNESCO (1976). General Conference, 19th Session Report. Nairobi. 21 p.

- Zhahovskiy, Livinskiy, 2024 – Zhahovskiy, V.O., Livinskiy, V.G. (2024). Medical evacuation on the battlefield: the role and responsibility of commanders for its organization and conduct. *Ukrainian Journal of Military Medicine*, 5(4): 16–26. URL: [https://doi.org/10.46847/ujmm.2024.4\(5\)-016](https://doi.org/10.46847/ujmm.2024.4(5)-016)
- References**
- Anishchenko, V., Razumeiko, N. (2022). Developing professional competence of officers in Ukraine's security and defense sector based on interactive teaching methods. *Bulletin of the National University "Chernihiv Collegium" named after T. H. Shevchenko. Series: Pedagogical Sciences*, 18: 98–103 [in Ukr.].
- Boiko, O.V. (2015). Transformational leadership as a conceptual basis for developing leadership competence in future officers of the Armed Forces of Ukraine. *Military Education*, 2: 32–40 [in Ukr.].
- On Higher Education: Law of Ukraine of July 1, 2014, No. 1556-VII. URL: <https://surl.li/qkwjxl> [in Ukr.].
- Zarichanska, N.V., Pop, O.Y., Kolyadych, Y.V. (2024). Key methodological approaches to forming leadership competence in future officers of the Armed Forces of Ukraine. *Modern Information Technologies and Innovative Teaching Methods in Specialist Training: Methodology, Theory, Experience, Problems*, 74: 167–176 [in Ukr.].
- "Golden Hour" of the Wounded Soldier. Veterans' News from across Ukraine. Accessed June 7, 2025: <https://surl.li/lsmgaw> [in Ukr.].
- Ivasiv, N., Koziar, M. (2020). Application of interactive teaching methods in forming foreign-language communicative competence of future officers. *Image of the Modern Educator*, 3: 36–39 [in Ukr.].
- Battle Simulation: How the Steel Beasts Simulator Works. Facebook. URL: <https://surl.li/vixsiz> [in Ukr.].
- Kizian, R.V., Sovinsky, S.Y. (2025). Forming professional competencies of future NGU officers during comprehensive field exercises. *Problems of Law Enforcement and Educational Activities*, 1: 59–69. Doi: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.59-69> [in Ukr.].
- Kovalchuk, I.S. (2018). Use of critical thinking technologies in forming professional-communicative competence of future officers in the study of humanities at higher military educational institutions. *Collection of Scientific Works of Kherson State University. Pedagogical Sciences*, 81 (2): 139–142 [in Ukr.].
- The Concept of Transformation of the Military Education System: approved by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 15, 1997 No. 1410 (as amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated December 30, 2022 No. 1490). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1410-97-%D0%BF#Text> [in Ukr.].
- Korotkikh, M.A., Lisnichenko, Y.M. (2024). Interactive methods as a means of forming professional competence in future officers. *Innovative Pedagogy*, 54 (2): 163–166 [in Ukr.].
- Ktitorov, M.O., Pugach, A.V. (2024). Formation of leadership competence in future NGU officers in the context of the new paradigm of military education. *Problems of Law Enforcement and Educational Activities*, 1: 37–45. Doi: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2024.37-45> [in Ukr.].
- Kurok, V.P., Lutsenko, H.V., Zinchenko, V.P. (2024). Use of the case-method in preparing future National Guard of Ukraine officers for service-combat tasks. *Bulletin of Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University. Pedagogical Sciences*, 3: 10–17 [in Ukr.].
- Lebozhyna, N., Cherkashyna, Y., Kharatyan, E. (2024). Implementation of artificial intelligence technology (Chat GPT) in the training system for military specialists. *Contemporary Research in Foreign Philology*, 2: 351–359 [in Ukr.].
- Lysichkina, I.O., Lysichkina, O.O. (2022). Modern military sociolect as an issue of intercultural communication. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University. Series: Philology*, 56, 272–274. [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Biriukov, O.I., Nikonenko, A.M., Zadorozhnyi, K.A., Povar, O.V., Mahmet, T.M. (2023). Experimental verification of the effectiveness of pedagogical conditions for forming future officers' ability to use the standard armament of a unit. *Bulletin of Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University. Series "Pedagogical Sciences"*, 2: 39–48 [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Plaksin, A.A., Demyanishyn, V.M., Vlasniuk, V.V., Netrebko, A.O. (2025). Methodology for reviewing the content of the educational program of a higher military educational institution. *Problems of Law Enforcement and Educational Activities*, 1: 48–58. Doi: <https://doi.org/10.59226/3041-1971.1.2025.48-58> [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Kryvoruchko, V.O., Kurbatov, A.A., Havryshchuk, M.M., Nikonenko, A.M., Semenov M.V. (2023). Studying and implementing combat experience as a prerequisite for preparing future officers for service-combat activities. *Bulletin of Bohdan Khmelnytsky Cherkasy National University. Series "Pedagogical Sciences"*, 4: 66–74. Doi: <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2023-4-66-74> [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Medvid, Yu.I., Ktitorov, M.O. (2023). Internal quality assurance system of a higher military educational institution: features and conditions for development (monograph / ed. by Prof. M.M. Medvid). Kyiv. 107 pp. <https://surl.li/cc/tcdpta> [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Medvid, Yu.I., Musievych, R.Y. (2022). Theoretical foundations for implementing a policy to ensure equal rights and opportunities for women and men in military formations. *Scientific Bulletin of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine*, 1: 16–23. Doi: <https://doi.org/10.59226/2786-6920.1.2022.16-23> [in Ukr.].
- Educational program of professional military education "Basic Tactical Level Course L-1A": military instructional publication for heads (lecturers, instructors) of higher military educational institutions of the Armed Forces of Ukraine on organizing and conducting the basic tactical level course L-1A, June 2024, VP 7-00(341)345.61. Central Directorate of Military Education of the General Staff of the Armed Forces of Ukraine. 139 pp. [in Ukr.].
- Pavlenko, O., Zabolotnyi, S., Zabolotna, O., Potapchuk, N., Kovaliovskaya, I. (2024). Innovative approaches to developing managerial competence in future officers of higher military educational institutions of Ukraine. *Educational Discourse*, 4: 53–63 [in Ukr.].
- Plaksin, A.A. (2023). Use of case technologies in teaching military-professional disciplines in training future National Guard of Ukraine officers. *Scientific Bulletin of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine*, 1: 29–33 [in Ukr.].
- Posmitna, V.V. (2024). Implementing a communicative interaction strategy among participants in military discourse in the context of strategic communications. *Scientific Notes of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko. Series: Philological Sciences*, 2: 291–297 [in Ukr.].

- On Attestation of Applicants for the First (Bachelor's) and Second (Master's) Degrees in the Form of a Single Qualification Examination: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of May 19, 2021, No. 497. URL: <https://surl.li/edwqet> [in Ukr.].
- Radomskiy, I.P. (2024). Professional development of scientific-pedagogical staff of higher military educational institutions in modern realities. *Society and National Interests*, 8: 341–349 [in Ukr.].
- Raiko, V., Matsyshyn, M., Mirosnichenko, V. (2022). Use of training technologies to develop professional competence of future border-guard officers. *Collection of Scientific Works of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine. Series: Pedagogical Sciences*, 2: 461–473 [in Ukr.].
- Romaniuk, V.L., Leshchenko, A.V. (2023). Interactive teaching methods in forming professional foreign-language communicative competence of future officers of the National Guard of Ukraine under martial law conditions. *Scientific Bulletin of the Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine*, 1: 34–41 [in Ukr.].
- Standard of higher education in specialty 253 "Military management (by types of armed forces)" for the second (master's) level of higher education: approved by order of the Ministry of Education and Science of Ukraine dated 05/24/2019 No. 724. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/646/64663/5cee7555bc33d723181570.pdf> [in Ukr.].
- Shahova, O.Y. (2022). STEM technologies as a basis for implementing a competency-based approach in officer training. *Innovative Pedagogy*, 45: 231–234 [in Ukr.].
- Yarosh, S.P., Huriev, D.O. (2022). Implementation of specific methods and means to counter unmanned aerial vehicles in an anti-aircraft missile troops formation. *Science and Technology of the Air Force of the Armed Forces of Ukraine*, 2(47): 48–61. Doi: <https://doi.org/10.30748/nitps.2022.47.05> [in Ukr.].
- Medvid, M.M., Storoška, M., Kurbatov, A.A., Medvid Yu.I., Bunechko, A.M. (2024). Enhancing combat readiness via evidence-based pedagogical innovations in National Guard of Ukraine officer training. *Educational Dimension*, 11: 116–128. Doi: <https://doi.org/10.55056/ed.803>
- Medvid, M., Komisarov, O., Merdova, O. (2018). Review of the tasks of formation and progression of human resources in Ukraine's sustainable development strategy in light of central place theory. *Baltic Journal of Economic Studies*, 4, 2: 134–140. Doi: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2018-4-2-134-140>
- Medvid, M., Zvieriev, M. (2017). Possibilities for fostering the development of social benefits of military and nuclear security. *Perspectives: Journal on Economic Issues*, 2: 28–40.
- Steel Beasts Pro: gamification in military training (2024). *Borywiter*. URL: <https://surl.lu/xantms> [in Ukr.].
- UNESCO. General Conference, 19th Session Report. Nairobi: UNESCO, 1976. 21 p.
- Zhahovskiy V.O., Livinskiy V.G. (2024). Medical evacuation on the battlefield: the role and responsibility of commanders in its organization and conduct. *Ukrainian Journal of Military Medicine*, 5, 4: 16–26. Doi: [https://doi.org/10.46847/ujmm.2024.4\(5\)-016](https://doi.org/10.46847/ujmm.2024.4(5)-016)

MEDVID Mykhailo

Doctor Sciences and Economic, Professor,
Professor of the Department of Technological and Professional Education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

MEDVID Yuliia

Ph.D in Pedagogy, Senior Researcher,
Senior Researcher at the Scientific and Organizational Department,
Kyiv Institute of the National Guard of Ukraine

SOVINSKYI Serhii

Postgraduate at the Department of Technological and Professional Education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

SUSLOV Roman

Postgraduate at the Department of Technological and Professional Education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

NIKONENKO Andrii

Postgraduate at the Department of Technological and Professional Education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

PASHYNSKYI Andrii

Postgraduate at the Department of Technological and Professional Education
Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University

FORMATION OF COMPETENCIES OF FUTURE OFFICERS OF MILITARY FORMATIONS: PATTERNS OF CHANGING APPROACHES IN PROFESSIONAL TRAINING

Summary. The external environment is undergoing significant transformations that directly affect the content of military specialist training. Among the key changes that necessitate a revision of the competency framework for future officers of military formations are: armed aggression and hybrid warfare; integration into the Euro-Atlantic security space; digitalization and cyber threats; social and cultural transformations; and the requirement for rapid decision-making in crisis situations.

Based on the results of the conducted study, this article: clarifies the essence of the competency of a future officer of a military formation; substantiates the need to revise the competency system for future officers; and identifies both newly required and previously defined competencies whose levels of development must be reassessed (the ability to conduct adult education; survival skills under combat conditions; proficiency in employing a

unit's standard weaponry; and use of electronic warfare systems).

Methods: Analysis, synthesis, and modelling.

Results. New approaches in the professional training of future officers of military formations have been defined, including: training future officers to act under conditions of uncertainty; studying and integrating practical (combat) experience into the educational process; mastering modern technologies (artificial intelligence, unmanned aerial vehicles, electronic warfare systems, etc.).

Patterns of change in professional training approaches have been revealed: training evolves in tandem with scientific and technological progress; the content of professional training increasingly approximates actual combat conditions; standardization is unified in the context of international partnerships and joint execution of service-combat tasks; education becomes personalized, mobile, and continuous.

Originality. A content-functional, competence-oriented model for the professional training of future officers of military formations has been further developed. The proposed model consists of three blocks:

Methodological-Target Block: Revised competency framework for future officers; newly defined approaches to professional training; identified patterns of changing training approaches.

Organizational-Content Block: Components ensuring the educational content across core training functions.

Resultative Block: Expected outcomes of professional training, including high combat readiness; flexibility and

initiative in decision-making; resilience to stress and moral-ethical reliability; and compliance with international standards of officer preparation.

Keywords: competencies; future officers; cadets; military formations; National Guard of Ukraine; educational process; professional training; higher military educational institution; combat experience; patterns; model; Steel Beasts Pro; technologies.

Одержано редакцією 14.06.2025
Прийнято до публікації 24.06.2025

 <https://doi.org/10.31651/2524-2660-2025-2-80-88>

 <https://orcid.org/0000-0002-1072-7735>

УЛІЩЕНКО Віолетта

докторка педагогічних наук, доцентка, професорка катедри загальнотеоретичних дисциплін,
Київський університет права НАН України
e-mail: ulish_violetta@ukr.net

 <https://orcid.org/0000-0003-0539-7249>

УЛІЩЕНКО Андрій

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент катедри ділової іноземної мови та міжнародної комунікації,
Національний університет харчових технологій
e-mail: ulish@ukr.net

УДК 378.018.43:004]:811.111'234(045)

СУЧАСНІ НЕЙРОНАУКОВІ АСПЕКТИ У ДОСЛІДЖЕННІ ЕЛЕКТРОННОГО НАВЧАННЯ (НА МАТЕРІАЛІ ІСТОРІЇ КУЛЬТУРИ ТА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ)

Статтю присвячено комплексному дослідженню електронного навчання (*e-learning*) як сучасного культурного феномена, що динамічно розвивається під впливом цифрових технологій, крізь призму нейронаукового підходу в контексті вивчення історії культури та англійської мови.

Мета дослідження полягає в науковому аналізі *e-learning* як новітнього культурного явища з позицій нейронауки для оптимізації навчання гуманітарних дисциплін.

Для досягнення мети визначено такі завдання: розкрити нейронні механізми когнітивних процесів, що активізуються в умовах електронного навчання; здійснити порівняльний аналіз ефективності *e-learning* та традиційних методів навчання історії культури й англійської мови; оцінити вплив електронного навчання на формування міжкультурної компетентності та розвиток мовної майстерності студентів; окреслити перспективи застосування *e-learning* для збереження національної культурної ідентичності в контексті глобалізації освіти.

Методологія дослідження ґрунтується на комплексному застосуванні теоретичних (аналіз наукової літератури, синтез, узагальнення) та емпіричних (неструктуроване спостереження, анкетування) методів. Теоретичний аналіз дозволив виявити ключові концепції та підходи до досліджуваної проблеми, а емпіричні методи забезпечили збір первинних даних про досвід використання електронного навчання студентами.

Результати дослідження засвідчили значний потенціал *e-learning* у підвищенні навчальної мотивації та ефективності засвоєння знань, що обґрунтовує необхідність подальшого поглибленого вивчення нейронаукових аспектів еле-

ктронного навчання з метою оптимізації освітнього процесу в цифровому середовищі

Ключові слова: електронне навчання (*e-learning*); освітня нейронаука; штучний інтелект в освіті; когнітивні процеси; історія культури; англійська мова; інтерактивні ресурси; цифрові технології; збереження культурної ідентичності.

Постановка проблеми. У контексті стрімкої цифровізації суспільства та глобальних трансформацій освітнього простору електронне навчання (*e-learning*) набуло статусу не просто інноваційного інструменту, а фундаментального культурного феномена. Еволюціонуючи від допоміжної функції до самостійної форми освітньої комунікації, *e-learning* якісно змінює парадигму передачі та засвоєння знань, особливо в гуманітарній сфері. Це зумовлює необхідність комплексного наукового осмислення його впливу на когнітивні процеси та соціокультурний контекст навчання.

З огляду на це, особливої ваги набуває інтеграція досягнень сучасної нейронауки в педагогічну практику. Навчальний процес розглядається як складна нейробіологічна діяльність, що супроводжується структурно-функціональною перебудовою мозку (Караджя та ін., 2017). Становлення міждисциплінарних галузей, таких як нейроосвіта та освітня нейронаука, підкреслює перспективність цього напрямку. Ключовим є розуміння нейронних механізмів навчання